

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

**Strategjia për mbështetjen
dhe përmirësimin e
vazhdueshëm të cilësisë së
mësimdhënies dhe
mësimnxënies në
institucionet e arsimit të lartë**

2023-2028

*“Të mësuarit është rezultat i asaj që nxënësi bën dhe mendon
dhe vetëm i asaj që nxënësi bën dhe mendon. Mësuesi mund ta
avancojë të mësuarit vetëm duke ndikuar tek çfarë bën nxënësi për
të mësuar.”*

Herbert A. Simon

Përmbajtja

PJESA I: HYRJJE	3
Pse është e nevojshme strategjia e mësimdhënies dhe mësimnxënies?	3
Baza për vendosjen e strategjisë	4
Pjesa II: STRATEGJIA.....	8
Vizioni	8
Objektivat	8
Pjesa III: ZBATIMI.....	11
Aktivitetet	11
Treguesit - treguesit e progresit	11
Plani i veprimit	12
Referencat	12
Botime	12
ANEKS.....	14
A: Shtatë parimet e mësimdhënies së zgjuar	14
B: Prezantimi skematik i objektivave	15
C: Formular për planin e veprimit	16

PJESA I: HYRJE

Pse është e nevojshme strategjia e mësimdhënies dhe mësimnxënies¹?

Ndryshimet në sistemin arsimor që përfshin edhe arsimin e lartë, duhet të ecin me ritmin e kohës që ndryshon. Kjo do të thotë se arsimit duhet të ndjekë ndryshimet e vazhdueshme në tregun e punës nga modeli industrial i prodhimit e deri te ekonomia e globalizuar e njohurive, e udhëhequr nga teknologjia dhe e lidhur reciprokisht në transformim të shpejtë. Është e nevojshme të optimizohet procesi i të mësuarit, duke përfshirë përdorimin e inovacioneve teknologjike për përmirësimin dhe transformimin e të nxënësve, dhe në këtë mënyrë të zhvillohen kompetenca për të mësuarit gjatë gjithë jetës. Për më tepër, nuk duhet neglizhuar ndryshimi i pritshmërive të nxënësve, të cilët kërkojnë një sistem arsimor që është më i lidhur dhe i rëndësishëm për jetën e tyre të përditshme dhe përparimin profesional.

Arsimi i lartë është niveli i fundit dhe më i lartë i arsimit në sistemet arsimore, prandaj duhet të ofrojë cilësinë më të lartë të mësimdhënies dhe kërkimit shkencor. Çështja është se si të vlerësohet dhe të sigurohet cilësia në këto fusha kryesore të aktiviteteve.

Kompetencat për kërkimin shkencor, në një masë të madhe, përcaktohen nga rregulloret përkatëse që ofrojnë matshëmi, kryesisht nëpërmjet publikimit të artikujve shkencorë në listat përkatëse, pjesëmarrjes në projekte kërkimore-shkencore, lektorëve të ftuar, redaktimit të revistave, rishikimit të artikujve shkencorë, etj. Nga ana tjetër, kompetencat për mësimdhënie pothuajse nuk përmenden në dokumente dhe më së shpeshti maten me rezultatet e marra nga sondazhet e studentëve, “që shpesh është mënyra e vetme e matjes”. Një qasje e tillë është e prirur ndaj kritikave, kryesisht për shkak të mungesës ose vlefshmërisë dhe rëndësisë së mjaftueshme të instrumenteve të përdorura, kryesisht pyetësorëve.

Henard dhe Roseveare (2012) pohojnë se ka shumë faktorë që e kanë sjellë mësimdhënien cilësore në ballë të politikave të arsimit të lartë. Pothuajse çdo sistem arsimor ka përjetuar rritje të konsiderueshme të numrit të studentëve në dekadat e fundit dhe profili i studentëve është bërë më i larmishëm. Henard dhe Roseveare e përkufizojnë në mënyrë shumë koncize mësimdhënien cilësore si përdorimin e teknikave pedagogjike për të prodhuar rezultate të të nxënësve për studentët. Institucionet e arsimit të lartë duhet të mundësojnë që arsimit që ofrojnë të përmbushë pritshmëritë e studentëve dhe kërkesat e punëdhënësve, si për të tashmen ashtu edhe për të ardhmen. Për më tepër, Henard dhe Roseveare (2012) përcaktojnë paradigmat e reja të mësimdhënies dhe të nxënësve në arsimin e lartë, që do të thotë:

- Ridizenjimi i kurrikulave,
- Lidhje më intensive e mësimdhënies dhe kërkimit shkencor,
- Marrëdhënie të reja në lidhje me aksesin ndaj mësuesve ndaj një gamë më të madhe komunikimi,
- Punë bashkëpunuese përmes platformave të të mësuarit,
- Rimendimi i ngarkesës së studentëve dhe ngarkesës mësimore,
- Përmirësimi i vazhdueshëm në pedagogji, përdorimi i teknologjive, modele vlerësimi të harmonizuara me të mësuarit me në qendër nxënësve.
- Krijimi i platformave inovative të të mësuarit,

¹ **Strategjia e mësimdhënies dhe mësimnxënies** është shkurtim për “Strategjia për mbështetjen dhe përmirësimin e vazhdueshëm të cilësisë së mësimdhënies dhe mësimnxënies në institucionet e arsimit të lartë”.

- Sigurimi i udhëzimeve dhe mësimdhënies për studentët me mjete dhe metoda të reja,
- Vlerësimi i ndikimeve dhe dokumentimi i efektivitetit të mësimdhënies së ofruar.

Në këto kushte, detyra e universitetit dhe fakulteteve, pra stafit pedagogjik të arsimit të lartë, nuk është vetëm të transmetojë njohuritë, por edhe të mbështesë dhe përgatisë studentët për t'u bërë profesionistë të kualifikuar të aftë për t'u bërë pjesë e tregut të punës dhe për të kontribuar në zhvillimin e shoqërisë. Kompetencat e mësuesve ndikojnë në kompetencat e nxënësve të tyre. Kështu, një qasje e planifikuar ndaj kësaj detyre është e nevojshme dhe hapi i parë në planifikim është vendosja e qëllimeve strategjike.

Baza për vendosjen e strategjisë

Ka shumë dokumente të përgjithshme që përcaktojnë kornizën e arsimit të lartë në Republikën e Shqipërisë:

- LIGJ Nr. 80/2015 PËR ARSIMIN E LARTË DHE KËRKIMIN SHKENCOR NË INSTITUCIONET E ARSIMIT TË LARTË NË REPUBLIKËN E SHQIPËRISË,
- STRATEGJIA E ARSIMIT TË LARTË 2021-2026

Misioni kryesor i arsimit të lartë përcaktohet në **nenin 1** të Ligjit për Arsimin e Lartë:

Ligji i Arsimit të Lartë, Neni 1

Arsimi i lartë është e mirë dhe përgjegjësi publike dhe ka për mision:

- a) të krijojë, të zhvillojë, të përcjellë dhe të mbrojë dijet përmes mësimdhënies, kërkimit shkencor, si dhe të nxisë e të zhvillojë artet, edukimin fizik dhe sportet;
- b) të formojë specialistë të lartë dhe të përgatisë shkencëtarë të rinj, në përputhje me prioritetet e zhvillimit të vendit, duke kontribuar në rritjen e standardeve të demokracisë në vend;
- c) të ofrojë mundësi të barabarta për të përfituar nga arsimi i lartë dhe të mësuarit gjatë të gjithë jetës;
- ç) të kontribuojë në zhvillimin ekonomik, social dhe kulturor në nivel kombëtar dhe rajonal, si dhe në forcimin e sigurisë publike dhe kombëtare;
- d) të mbështesë prioritetet strategjike dhe interesat e zhvillimit të vendit;

Të gjitha pikat e lartpërmendura të misionit të arsimit të lartë duhet të detajohen përmes dokumenteve të ndryshme të institucioneve të arsimit të lartë, të cilat do të parashikojnë realizimin e tyre. Ndër shtatë synimet e dhëna, veçojmë të dytën dhe të gjashtën, realizimi i të cilave kërkon mësimdhënie të nivelit të lartë të kryer nga staf pedagogjik shumë i përgatitur dhe i motivuar. Strategjia e mësimdhënies dhe të nxënësve në çdo institucion të arsimit të lartë duhet të jetë një nga dokumentet kyçe, funksioni i të cilit është, duke u nisur nga objektivat e përcaktuara nga IAL dhe Strategjia e Zhvillimit të Arsimit, të përcaktojë objektivat, procedurat dhe aktivitetet e detajuara për realizimin e tyre si dhe treguesit përkatës për monitorimin e realizimit të objektivave të përcaktuara.

Përveç misionit të arsimit të lartë, Ligji përcakton edhe liritë akademike në **nenin 3**.

Ligji i Arsimit të Lartë, Neni 3

Liritë akademike janë:

- 1) Liri akademike, autonomi financiare, organizative dhe të përzgjedhjes së personelit, në përputhje me legjislacionin në fuqi.
- 2) Liria akademike garantohet nëpërmjet të drejtës:
 - a) për të organizuar veprimtaritë e mësimdhënies, ato kërkimore-shkencore, të inovacionit, si dhe veprimtaritë krijuese;
 - b) për të hartuar dhe zhvilluar programet e studimit dhe për të përcaktuar fushat e veprimtarisë kërkimore-shkencore;
 - c) për të organizuar procesin e promovimit të personelit akademik.
- 4) Autonomia organizative dhe e përzgjedhjes së personelit garantohet nëpërmjet të drejtës:
 - a) për t'u vetëqeverisur, për të zgjedhur organizmat drejtues, për të organizuar strukturat dhe rregulluar mënyrat e ushtrimit të veprimtarisë së tyre nëpërmjet akteve të tyre të brendshme, të hartuara në përputhje me këtë ligj dhe me aktet e tjera, ligjore e nënligjore, në fuqi;
 - b) për të caktuar kritere për pranimin e studentëve në programet e studimit, në përputhje me këtë ligj;
 - c) për të lidhur marrëveshje me persona juridikë, publikë dhe privatë, vendas ose të huaj, për zhvillimin e veprimtarive mësimdhënëse, kërkimore-shkencore, kualifikuese, inovative, si edhe veprimtari të tjera të ligjshme;
 - ç) për të caktuar në mënyrë të pavarur numrin e personelit, kriteret dhe procedurat e përzgjedhjes së tij, si dhe për të përcaktuar pagat e personelit, në përputhje me formën e institucionit.

Strategjia për Zhvillimin e Arsimit në Republikën e Shqipërisë deri në vitin 2026 është dokumenti i përgjithshëm strategjik për sistemin e arsimit të plotë që specifikon vizionin dhe misionin e arsimit dhe gjithashtu objektivat e përgjithshme.

Strategjia Kombëtare e Arsimit 2021-2026

Vizioni i zhvillimit të arsimit është të ofrojë sistem arsimor gjithëpërfshirës dhe të bazuar në parimet e barazisë dhe mësimi gjatë gjithë jetës, që mundëson formimin cilësor të të gjithë individëve, duke kontribuar në mirëqenien personale të tyre, si dhe në forcimin e demokracisë dhe integrimin e vendit në Bashkimin Evropian

Misioni i arsimit është të ofrojë arsim cilësor që i shërben zhvillimit të shoqërisë.

Qëllimi i politikës C: Arsim i lartë gjithëpërfshirës që plotëson standardet ndërkombëtare të cilësisë, integritetit akademik e transparencës, dhe është promotor i zhvillimit ekonomik dhe shoqëror të vendit.

Objektivi specifik C1. Rritja e cilësisë së arsimit të lartë nëpërmjet riorganizimit të programeve të studimit, modernizimit të infrastrukturës akademike dhe aplikimit të standardeve të larta të vlerësimit institucional dhe të programeve të studimit.

Objektivi specifik C2. Nxitja e përsosmërisë në mësimdhënie dhe kërkim shkencor.

Objektivi specifik C3. Ndërlidhja më e mirë e arsimit të lartë me tregun e punës.

Objektivi specifik C4. Sigurimi i integritetit akademik, transparencës dhe llogaridhënies në sektorin e arsimit të lartë.

Objektivi specifik C5. Përmirësimi i statusit socio-ekonomik të studentëve nëpërmjet ofrimit të shërbimeve cilësore dhe formave të ndryshme të ndihmës financiare.

Objektivi specifik C6. Ndërkombëtarizimi i arsimit të lartë në Shqipëri dhe integrimi në Hapësirën Evropiane të Arsimit të Lartë (EHEA).

Objektivi specifik C7. Avancimi i infrastrukturës së TIK-ut dhe i shërbimeve digjitale për IAL-të publike.

Strategjia shtjellon më tej rezultatet e pritshme dhe masat për arritjen e tyre për çdo objektivi. Kështu, për objektivin specifik C2 thekson: “Nevoja për t’i dhënë theks më të lartë mësimdhënies cilësore, të mësuarit me në qendër studentin dhe përdorimit të metodave inovative të mësimdhënies janë tashmë domosdoshmëri në praktikat institucionale të mësimdhënies. Synohet përmirësimi i përmbajtjes së kërkimit shkencor, mbështetur në përparësitë kombëtare dhe nën optikën e përparësive aktuale të zhvillimit të vendit. Veprimtaria kërkimore-shkencore, synon rritjen e cilësisë së arsimit, duke krijuar mundësi që personeli akademik dhe studentët të fitojnë aftësi për kërkime të pavarura, në funksion të zhvillimit të qëndrueshëm profesional dhe të karrierës akademike.”

Kërkimi shkencor në IAL shqiptare është në nivel më të ulët krahasuar me IAL-të evropiane dhe ato të rajonit, ndërsa puna kërkimore, është kryesisht rezultat i nismave individuale të pedagogëve e jo aktiviteti i institucionalizuar. Avancimi në karrierë i personelit akademik varet kryesisht nga rezultatet në punën kërkimore, ndërkohë që më pak kujdes i kushtohet performancës në mësimdhënie. Megjithatë, vitet e fundit ka progres në këtë drejtim, në veçanti nëpërmjet aplikimit të vlerësimit të mësimdhënies nga ana e studentëve, i cili realizohet nëpërmjet pyetësorëve anonimë dhe nëpërmjet Sondazhit Kombëtar të Studentëve që realizohet nga ASCAL, siç përcaktohet në vendimin nr. 783, datë 26.12.2018 të Këshillit të Ministrave “Për vlerësimin e performancës në mësimdhënie të personelit akademik në institucionet e arsimit të lartë, edhe nëpërmjet Sondazhit Kombëtar të Studentëve”. Në fakt, në Shqipëri nuk ekziston asnjë formë e mbështetjes së organizuar për avancimin e mësimdhënies në arsimin e lartë.

Në këtë kuadër, rezultatet e pritshme dhe masat që do të ndërmerren për përmirësimin e situatës janë:

- Përmirësimi i kapacitetit të personelit akademik për mësimdhënie dhe kërkim shkencor
- Nxitja e krijimit të qendrave në IAL për trajnimin në mësimdhënie dhe kërkim. IAL-të duhet të identifikojnë nevojat e stafeve akademike për zhvillim profesional në mësimdhënie dhe kërkim shkencor dhe të ofrojnë trajnime për rritjen e kapaciteteve.
- Zbatimi i incentivave për rezultate në punën shkencore.
- Ngarkesa mësimore e pedagogëve në IAL-të publike përfshin edhe angazhimin në punën kërkimore. Kjo nënkupton zvogëlimin e ngarkesës në mësimdhënie për pedagogët që

angazhohen në realizimin e projekteve kërkimore ose shënojnë arritje të larta në punën e tyre kërkimore.

- Financimi i publikimeve në revista ndërkombëtare. Mbështetja e personelit akademik të IAL-ve për publikim të punës shkencore në revista shkencore ndërkombëtare dhe pjesëmarrje e tyre në konferenca ndërkombëtare.

Pavarësisht nga aspekti i mësimdhënies i njohur qartë dhe fort në dokumentet e përgjithshme, e më pas edhe përmes standardeve të akreditimit, nuk ekziston një mekanizëm mjaftueshëm i vlefshëm që do të mundësonte zbatimin korrekt dhe të plotë të objektivave të lartpërmendur dhe arritjen e plotë të standardeve adekuate. Për shembull, nëse mësuesi ka lirinë të zgjedhë metodën e interpretimit të përmbajtjes mësimore, do të ishte shumë e dëshirueshme që çdo mësues apo asistent mësimdhënës të detyrohet të zotërojë metoda të ndryshme. Në shumicën e institucioneve të arsimit të lartë, përvetësimi dhe përmirësimi i kompetencave të mësimdhënies është, si rregull, çështje e zgjedhjes së lirë të një mësuesi ose asistenti të caktuar. Gjithashtu, monitorimi i procesit të mësimdhënies dhe mësimnxënies çalon tek të dhënat e pamjaftueshme përkatëse, pra treguesit nuk japin të dhëna për të gjitha aspektet e nevojshme.

Objektivat dhe aktivitetet, qëllimi i të cilave është përmirësimi i procesit mësimor në një institucion të arsimit të lartë, duhet të njihen në të tre nivelet. Niveli i parë është ai institucional dhe nënkupton vendosjen e politikave dhe strategjive cilësore që përcaktojnë qartë objektivat, aktivitetet dhe treguesit në procesin mësimor. Niveli i dytë është niveli i programit të studimit i cili përfshin aktivitetet për monitorimin dhe përmirësimin e hartimit, përmbajtjes dhe rezultateve të programit, që synojnë ofrimin e të gjitha kompetencave të nevojshme të nevojshme për kualifikimin që ofron një program studimi të caktuar. Së fundi, niveli i tretë është personeli mësimdhënës, i cili duhet të trajnohet për të siguruar, nëpërmjet procesit mësimor, që çdo student të arrijë rezultatet e çdo kursi të veçantë dhe, nëpërmjet tyre, të fitojë të gjitha kompetencat e nevojshme për përfundimin me sukses të kursit/studimeve dhe hyrjen në tregun e punës.

Kalimi i këtij dokumenti duhet të bazohet në analizën e procesit aktual të mësimdhënies në një institucion të arsimit të lartë, por edhe në përvojën e universiteteve kryesore evropiane dhe në kërkimet përkatëse për mësimdhënien në arsimin e lartë.

Pjesa II: STRATEGJIA

Vizioni

Të ofrojë arsim të lartë cilësor dhe efikas, kryesisht përmes procesit të mësimdhënies, për popullatën studentore gjithnjë e më të larmishme, e cila do t'u mundësojë atyre një punësim fitimprurës, do t'i pajisë me njohuri dhe do të zhvillojë aftësitë e nevojshme për zhvillimin profesional në jetën e tyre.

Objektivat

Objektivi më i rëndësishëm i programeve të studimit, i cili tashmë tregohet në vizion, është ofrimi i punësimit të studentëve të diplomuar në pozicione të kërkuara, si dhe trajnimi i studentëve për procesin e të mësuarit gjatë gjithë jetës. Duke qenë se ky objektivi vendoset në fund të procesit arsimor, është e nevojshme që të mundësohet realizimi i tij përmes objektivave të tjerë. Objektivi i parë është sigurisht kalimi i studentëve nga arsimi i mesëm në atë universitar, ku është e nevojshme që një student të hyjë në një mjedis mësimor frymëzues dhe në stafin mësimdhënës me kompetenca të jashtëzakonshme profesionale dhe pedagogjike, për të siguruar përparimin adekuat të studentëve. Nga të gjitha ato që u përmendën më lart, vijojnë pesë objektiva strategjikë:

Objektivi 1: TRANZICIONI (hyrja në arsimin e lartë) - Sigurimi i një sistemi mbështetës për studentët për të hyrë në arsimin e lartë

Përshkrimi: Studentët hyjnë në arsimin e lartë me nivele të ndryshme të njohurive të mëparshme, shprehuri të të punuarit dhe stile të të mësuarit, të cilat shpesh çojnë në arritje të rezultateve më të ulëta. Prandaj është e nevojshme të zhvillohet një sistem mbështetës për studentët që nuk i kanë të gjitha njohuritë dhe aftësitë e nevojshme për t'u përfshirë me sukses në procesin e mësimdhënies dhe të të nxënës.

Objektivi 2: AVANCIMI I STUDENTIT - Aplikimi dhe vlerësimi i një sërë qasjesh dhe metodash të reja në mësimdhënie që do të kërkojnë angazhim më të madh dhe më të thellë të studentëve.

Përshkrimi: Kërkesat e harmonizuara në mënyrë të pamjaftueshme përmes kurseve individuale në programin e studimit mund të pengojnë avancimin e studentëve ose të mos u ofrojnë atyre njohuri dhe aftësi kyçe. Harmonizimi më i mirë i lëndëve individuale për sa i përket përmbajtjes, metodave të punës dhe vlerësimit do të sigurojë që avancimi i studentëve të jetë më i shpejtë dhe më cilësor. Një program studimi nuk duhet të jetë thjesht një grupim kursesh individuale, por çdo lëndë duhet të kontribuojë në objektivat dhe rezultatet e programit të studimit që përcaktohen paraprakisht. Sigurisht, kurset duhet të dizajnohen dhe detajohen mirë. Në këtë mënyrë ato do të ofrojnë aktivitetet e duhura të studentëve në klasë dhe gjatë procesit të mësimdhënies e mësimnxënies. Në të njëjtën kohë do të rrisin ndërgjegjësimin e përgjegjësinë e tyre ndaj punës dhe përparimit të tyre. Për më tepër, është e nevojshme t'i kushtohet një rëndësi e veçantë ofrimit të mbështetjes dhe motivimit për studentët që janë me rezultate mesatare dhe shumë të mira.

Objektivi 3: PUNËSIMI (dalja nga arsimi i lartë) – Një student përgatitet për karrierën profesionale e ka kompetencat e nevojshme që lidhen me disipinën/at specifike që studion, por edhe të gjitha kompetencat e nevojshme të përgjithshme (kompetencat teknike për shekullin XXI, të menduarit kritik, gatishmëria për të bashkëpunuar) po ashtu, ka zhvilluar aftësi specifike të disipinës, aftësi të të menduarit kritik dhe trasmetimit të tij.

Përshkrimi: Tregu i punës ndryshon me shpejtësi dhe shtron kërkesa në rritje që përfshijnë një sërë kompetencash. Krahas kompetencave teknike që zhvillohen përmes kurrikulës, është e nevojshme të përfshihen më shumë aktivitete dhe tema për zhvillimin e kompetencave shtesë të nevojshme për hyrje të suksesshme në tregun e punës dhe zhvillim profesional, si: të menduarit kritik, kreativiteti, bashkëpunimi, komunikimi dixhital, shkrim-lexim mediatik, shkrim-lexim teknologjik, fleksibilitet, lidhshp, iniciativë, produktivitet, aftësi sociale.

Objektivi 4: KOMPETENCA E MËSIMDHËNIES – Zhvillimi i sistemit të vlerësimit, mbështetje dhe zhvillim i stafit mësimdhënës për rritjen e cilësisë dhe efikasitetit të mësimdhënies e vlerësimit.

Përshkrimi: Kompetencat e mësimdhënies përfshijnë një spektër të gjerë njohurish, aftësish dhe qëndrimesh të nevojshme për realizimin e mësimdhënies efikase dhe cilësore të orientuar drejt nxënësve. Kompetencat e përcaktuara qartë dhe modelet për t'i fituar ato duhet të jenë hapi i parë në arritjen e këtij objektivi. Faza e dytë nënkupton përdorimin e një treguesi adekuat të cilësisë së kompetencave të mësimdhënies, të cilat duhet të jenë shumë më të besueshme dhe më të vlefshme se sondazhet që zhvillohen aktualisht me studentët. Kompetencat e mësimdhënies përfshijnë një sërë kompetencash specifike të treguara në figurën 1. Është e nevojshme të ekzistojë një mekanizëm që fillimisht t'u mundësojë të gjithë mësimdhënësve të kryejnë vetëvlerësimin e kompetencave të nevojshme dhe më pas të parashikojnë përvetësimin ose përmirësimin e tyre.

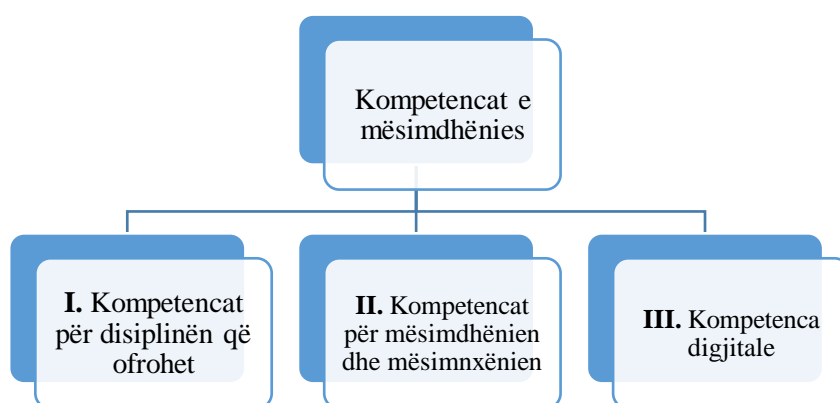

Foto 1: Kompetencat e mësimdhënies

Objektivi 5: MJEDISI MËSIMOR – Sigurimi i mjedisit mësimor të nevojshëm për kryerjen e arsimit të lartë me cilësi të lartë në shekullin e 21-të.

Përshkrimi: Vetë procesi mësimor duhet të përfshijë situata dhe opsione të ndryshme. Mësimdhënia në klasë nuk duhet të mbetet mjedisi dominues. Duke i'u kthyer mësimin eksperimental nëpërmjet praktikës, aplikimit të edukimit të bazuar në kërkime, si dhe përdorimit të opsioneve të shkëlqyera të ofruara nga platformat dixhitale do të mundësojë mjedise të reja, dinamike dhe efikase të të mësuarit.

Pjesa III: ZBATIMI

Për zbatimin e strategjisë, është e nevojshme, nga njëra anë, të përcaktohen masat dhe aktivitetet që do të mundësojnë arritjen e objektivave të përcaktuara, dhe nga ana tjetër të zgjidhet një grup adekuat treguesish që do të mundësojë monitorimin e realizimit të aktiviteteve të planifikuara dhe të masë përmbushjen e secilit prej objektivave. Aktivitetet dhe treguesit së bashku me standardet kohore, financat e nevojshme dhe organet përgjegjëse përbëjnë planin e veprimit.

Aktivitetet

Aktivitetet e planifikuara që duhet të çojnë në realizimin e qëllimeve strategjike ndryshojnë në kohëzgjatje dhe qëllim. Sipas kohëzgjatjes ato mund të jenë afatgjata (shembull – trajnimet e mësuesve) dhe afatshkurtra (shembull – blerja e pajisjeve), ndërsa sipas qëllimit mund t'u drejtohen studentëve, stafit mësimor ose institucionit.

Së bashku me gjëra të tjera që synojnë arritjen e objektivave strategjike, mund të planifikohen aktivitetet e mëposhtme:

- Rritja e kriterëve për punësim dhe promovim,
- Mbështetje për studentët (p.sh. këshillim, orientim në karrierë, mentorim, etj),
- Formimi i organeve për zhvillimin e mësimdhënies dhe mësimnxënies,
- Rritja e formimit profesional të stafit mësimdhënës në fushën e kompetencave të mësimdhënies,
- Vlerësim për ekselencë në mësimdhënie,
- Mbështetje për pedagogji inovative,
- Organizim dhe menaxhim i mësimdhënies dhe të nxënit,
- Vlerësim i mësimdhënies (d.m.th. vlerësimet e programit, vlerësimi i përvojës mësimore)

Treguesit - treguesit e progresit

Një grup treguesish që synon monitorimin e realizimit të aktiviteteve dhe arritjes së objektivave duhet të përmbajë tregues të përcaktuar qartë, procedurën e mbledhjes dhe përpunimit të të dhënave përkatëse. Mbi bazën e analizës së gjendjes aktuale është e rëndësishme të përcaktohen vlerat e synuara për çdo tregues, si dhe dinamika kur duhen arritur këto vlera.

Shembuj të treguesve të mundshëm janë:

- Përqindja e stafit mësimdhënës të përfshirë në trajnime,
- Përqindja e studentëve të përfshirë në kurse shtesë,
- Numri i anketave të zhvilluara dhe të përfunduara në lidhje me cilësinë e procesit mësimor,
- Një instrument i zhvilluar për vetëvlerësimin e kompetencave të mësimdhënësve,
- Numri i kurseve të reja përsa i përket metodave të mësimdhënies dhe/ose vlerësimit.

Plani i veprimit

Mbi bazën e analizës së detajuar të gjendjes aktuale dhe potencialeve të institucionit, hartohet plani i veprimit për të gjithë kohëzgjatjen e Strategjisë. Një plan i përkohshëm veprimi është dhënë në Shtojcën C.

Plani i veprimit është bazë për raportimin e progresit në realizimin e Strategjisë.

Referencat

LIGJ Nr. 80/2015 PËR ARSIMIN E LARTË DHE KËRKIMIN SHKENCOR NË INSTITUCIONET E ARSIMIT TË LARTË NË REPUBLIKËN E SHQIPËRISË

MANUALI PËR VLERSIMIN E JASHTËM TË INSTITUCIONEVE TË ARSIMIT TË LARTË

PROCEDURAT E VLERËSIMIT DHE AKREDITIMIT

PROFILI I MESUESIT GJITHPËRFSHIRES.PDF – UNICEF

STRATEGJIA KOMBËTARE E ARSIMIT 2021-2026

Botime

Esteve-Mon F.M. Llopis-Nebot M.A. Adell-Segura J. Digital Teaching Competence of University Teachers: A Systematic Review of the Literature, **IEEE Rev.**, vol. 15, no. 4, pp. 399-406, Nov. 2020, doi: 10.1109/RITA.2020.3033225

Finefter-Rosenbluh, I, Ryan, T., Barnes, M: *The impact of student perception surveys on teachers' practice: Teacher resistance and struggle in student voice-based assessment initiatives of effective teaching*, **Teaching and Teacher Education**, Volume 106, October 2021, 103436

Gaşpar, D., Mabić, M: Student Engagement in Fostering Quality Teaching in Higher Education. **Journal of Educational and Social Research** 5 (1 S1), 147-153, 2015

Henard, F. and Roseveare, D. (2012) *Fostering Quality Teaching in Higher Education Policies and Practices*. **OECD Publishing**,

(<https://learningavenue.fr/assets/pdf/QT%20policies%20and%20practices.pdf>)

Jones, J. Students' ratings of teacher personality and teaching competence. *High Educ* 18, 551–558 (1989). <https://doi.org/10.1007/BF00138747>

Nurunnabi, M., Abdelhadi, A., Aburas, R, SamaherFallatah: *Does teaching qualification matter in higher education in the UK? An analysis of National Student Survey data*, **MethodsX**, Volume 6, 2019, Pages 788-799

Porter, R.S.: *Do College Student Surveys Have Any Validity?* **The Review of Higher Education** Fall 2011, Volume 35, No. 1, pp. 45–76

Reid, D. J., Johnston, M: Improving Teaching in Higher Education: student and teacher perspectives, **Educational Studies**, Vol. 25, No. 3, 1999

Stes, A., Coertjens, L., Van Petegem, P: *Instructional development for teachers in higher education: impact on teaching approach*. **High Educ** 60, 187–204 (2010). <https://doi.org/10.1007/s10734-009-9294-x>

ANEKS

A: Shtatë parimet e mësimdhënies së zgjuar

Titulli: Si funksionon mësimnxënia: Shtatë parime të bazuara në kërkime për mësimdhënie të zgjuar

Autorë: Susan A. Ambrose, Michael W. Bridges, Michele DiPietro, Marsha C. Lovett, Marie K. Norman, Richard E. Mayer

Botues: Jossey-Bass

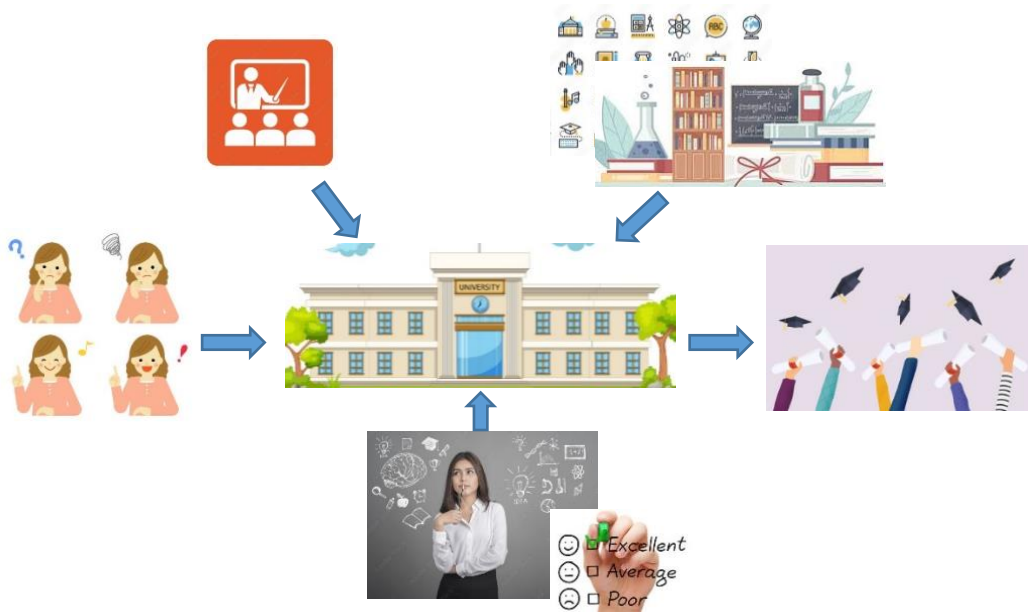
Viti: 2010

ISBN: 0470484101; 9780470484104

Shtatë parimet janë:

- ❖ **Njohuritë e mëparshme** të nxënësve mund të ndihmojnë ose pengojnë të nxënit.
- ❖ Mënyra si nxënësit **organizojnë njohuritë** ndikon në mënyrën si ata mësojnë dhe zbatojnë çfarë dinë.
- ❖ **Motivimi** i studentëve përcakton, drejton dhe mbështet përpjekjet që ata bëjnë për të mësuar.
- ❖ **Për të zotëruar** lëndën, studentët duhet të fitojnë aftësi, të praktikojnë integrimin e tyre dhe të dinë të zbatojnë atë që kanë mësuar.
- ❖ **Praktika** e drejtuar nga qëllimi, e shoqëruar me **reagime** të synuara, rrit cilësinë e të nxënit të studentëve.
- ❖ Niveli aktual **i zhvillimit** të studentëve ndërvepron me **klimën** sociale, emocionale dhe intelektuale të kursit për të ndikuar te të nxënit.
- ❖ Për t'u bërë **nxënës të vetëdrejtuar**, studentët duhet të mësojnë të monitorojnë dhe të përshtatin qasjet e tyre ndaj të mësuarit.

B: Prezantimi skematik i objektivave

C: Formular për planin e veprimit

Objektivi 3: PUNËSIMI (dalja nga arsimi i lartë)

	Aktiviteti	Treguesit e progresit	Vlera e synuar	Organi përgjegjës	Intervali kohor	Parakushtet
1	Kurs trajnimi profesional me mësuesit e rinj të matematikës dhe shkencave të natyrës	▪ Përqindja e studentëve të masterit të sapo diplomuar ▪ Numri i mësuesve të rinj pjesmarrës ▪ Numri i kurseve/orëve të realizuara	▪ 30% studentëve të diplomuar në masterat e mësuesisë ▪ 30 orë	Përgjegjësat e programeve të studimit	21.07 – 15.08.2023	teknike: ofrimi i një hapësire dhe/ose platforme elektronike njerëzore: stafi akademik i programeve të studimit dhe staff i trajnuar gjatë projektit TECOMP
2						

Objektivi 4: KOMPETENCA E MËSIMDHËNIES

	Aktiviteti	Treguesit e progresit	Vlera e synuar	Organi përgjegjës	Intervali kohor	Parakushtet
1	Workshop me stafin e ri akademik	▪ Numri i pedagogëve të rinj pjesmarrës ▪ Numri i orëve të realizuara	▪ 10 pedagogë të rinj të universitetit ▪ 30 orë	Përgjegjësat e departamenteve	12.06– 14.07.2023	teknike: ofrimi i një hapësire dhe/ose platforme elektronike njerëzore: stafi me përvojë dhe i trajnuar nga projekti TECOMP

2	Kurs i formimit të vazhduar me mësuesit e rinj të matematikës dhe shkencave të natyrës	▪ Numri i mësuesve pjesmarrës ▪ Numri i orëve të realizuara	▪ 15 mësues ▪ 15 orë	Qendra formimit të vazhduar në UNIKO (QFV-UNIKO)	09.08- 20.08.2023	<u>teknike:</u> ofrimi i një hapësire dhe/ose platforme elektronike <u>njerëzore:</u> specialistë të QFV-UNIKO dhe stafi akademik i trajnuar nga projekti TECOMP